

S Y K E

Paula Leskinen
Jorma Jantunen

24.9.2019

Tilastokatsaus YVA-menettelyihin 1994 - 2018

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-laki) sekä sen nojalla annettu asetus tulivat voimaan 1.9.1994. YVA-lakia sekä sen nojalla annettua asetusta on tämän jälkeen tarkistettu ja muutettu moneen kertaan. YVA-lain (252/2017) 3 §:n mukaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan hankkeisiin ja niiden muutoksiin, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia. YVA-lain liitteessä 1 on lueteltu ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä arvioitavat hankkeet sekä niiden muutokset. Lisäksi ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan yksittäistapauksessa muuhunkin sellaiseen hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Uusin YVA-laki ja –asetus tulivat voimaan 16.5.2017, mutta niiden vaikutukset näkyvät vain vähäisesti tässä seurannassa. Tämän lisäksi hankeluettelo päivitettiin YVA-lainsäädännön kokonaisuudistuksen jatkeena. Hankeluettelon päivittämisellä pyrittiin ajantasaistamaan, selkeyttämään sekä yhdenmukaistamaan kansallista hankeluetteloä mahdollisimman pitkälle YVA-direktiivin hankeluettelon kanssa huomioiden kuitenkin Suomen ympäristön erityispiirteet. Uudistettu hankeluettelo tuli voimaan 1.2.2019.

Aluksi päätökset YVA-menettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa teki ympäristöministeriö. Vuonna 2006 päätöksenteko siirrettiin ydinenergiahankeita lukuun ottamatta ministeriöltä alueellisille ympäristökeskuksille. Vuoden 2010 alussa alueelliset ympäristökeskukset korvattiin ELY-keskuksilla.

Tässä vuoden 2018 loppuun saakka ulottuvassa seurantaraportissa YVA-hankkeiden ja niiden tapauskohtaisten soveltamispäätösten alueellinen jakauma on esitetty ELY-keskuksittain. Vaikka tuulivoimahankkeet lisättiin vasta vuonna 2011 YVA-asetuksen hankeluetteloön kohtaan 7) energiantuotanto, ovat aiemmatkin tuulivoimahankkeet luokiteltu seurantaraportissa energiantuotantona

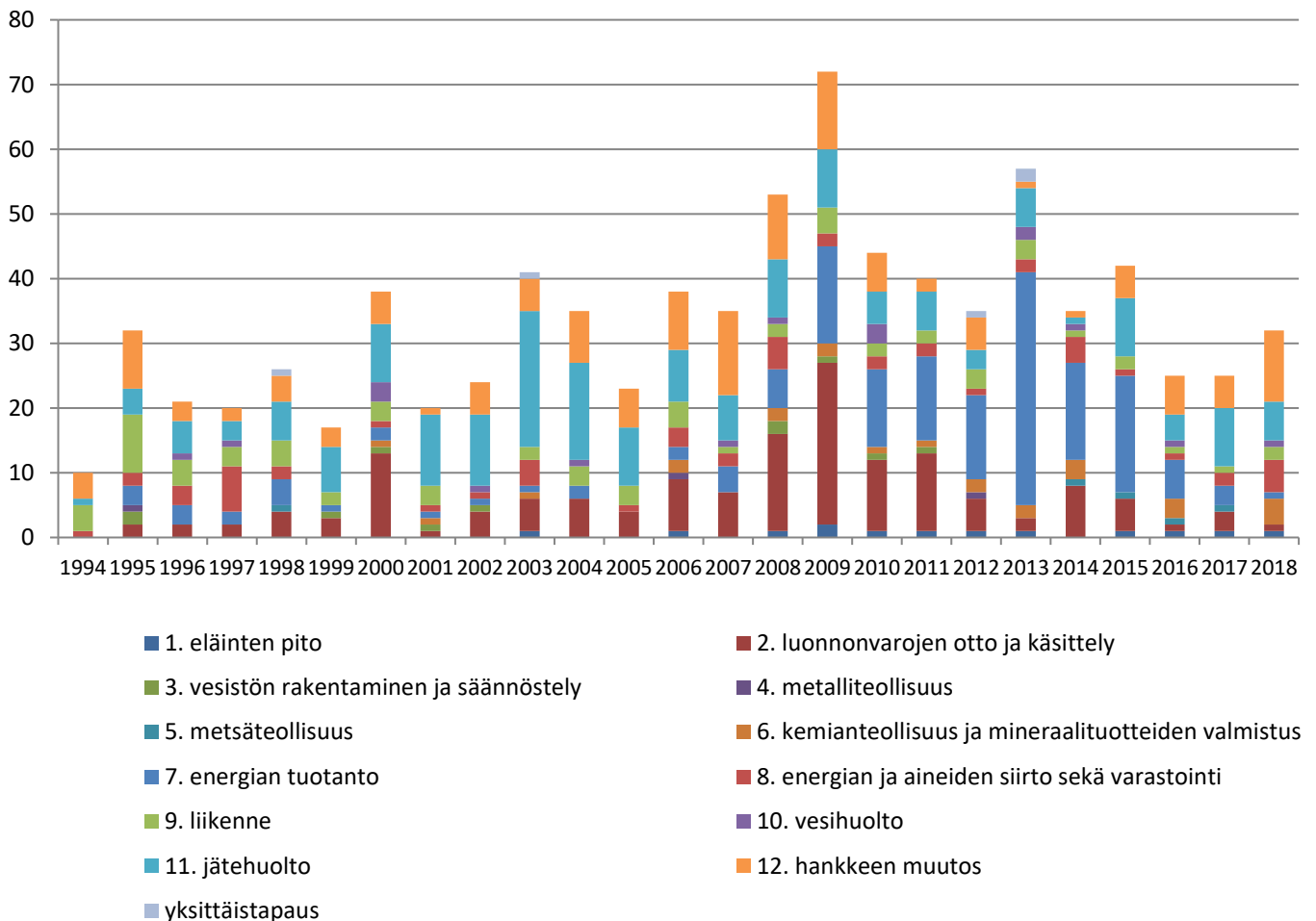

S Y K E

eikä yksittäistapauksina. Tämän lisäksi kaikki hankkeet ovat tässä esitetty uudistetun hankeluettelon mukaisina, jolloin kaikki YVA-hankkeet on muutettu nykyisen hankeluettelon mukaisiksi.

Vuoden 2018 loppuun mennessä YVA-menettelyjä oli tullut vireille yhteensä 840. Näistä menettelyistä päätyneitä oli 778, vireillä oli 38 ja keskeytettyjä oli 24 kappaletta. Vuonna 2018 vireille tuli yhteensä 32 YVA-menettelyä.

Kaikista keskeytetyistä YVA-menettelyistä kahdeksan on liittynyt jätehuoltoon, kaksi energian tuotantoon, kahdeksan luonnonvarojen ottoon ja käsittelyyn, kaksi hankkeiden muutoksiin, yksi metalliteollisuuteen, yksi liikenteeseen, yksi vesistöjen rakentamiseen ja säännöstelyyn ja yksi energian ja aineiden siirtoon ja varastointiin.

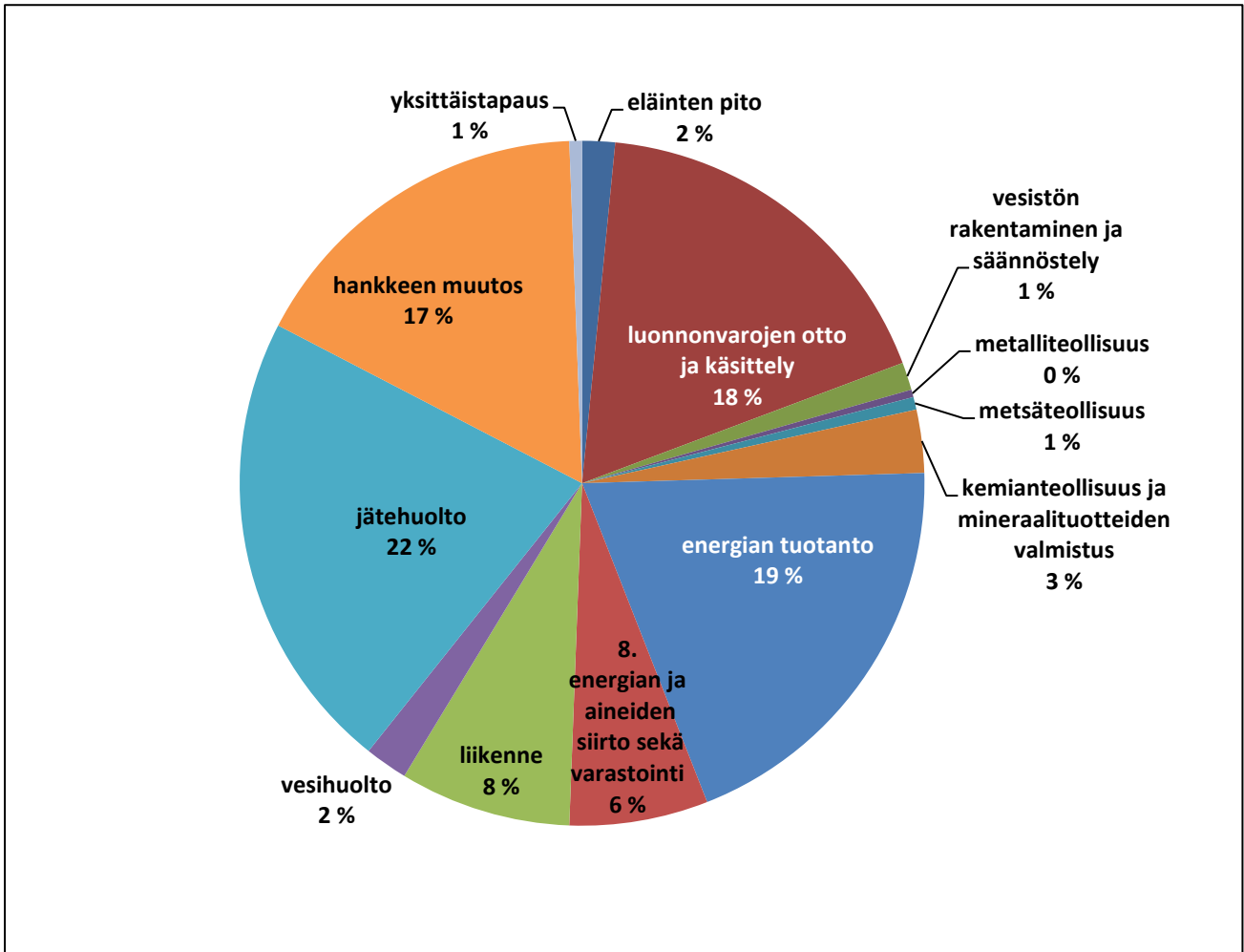
Kuva 1: Vuosina 1994–2018 vireille tulleet YVA-menettelyt.

Vuosina 1994–2018 hankkeita on tullut vireille yhteensä 840 kappaletta (kuvat 1 ja 2).

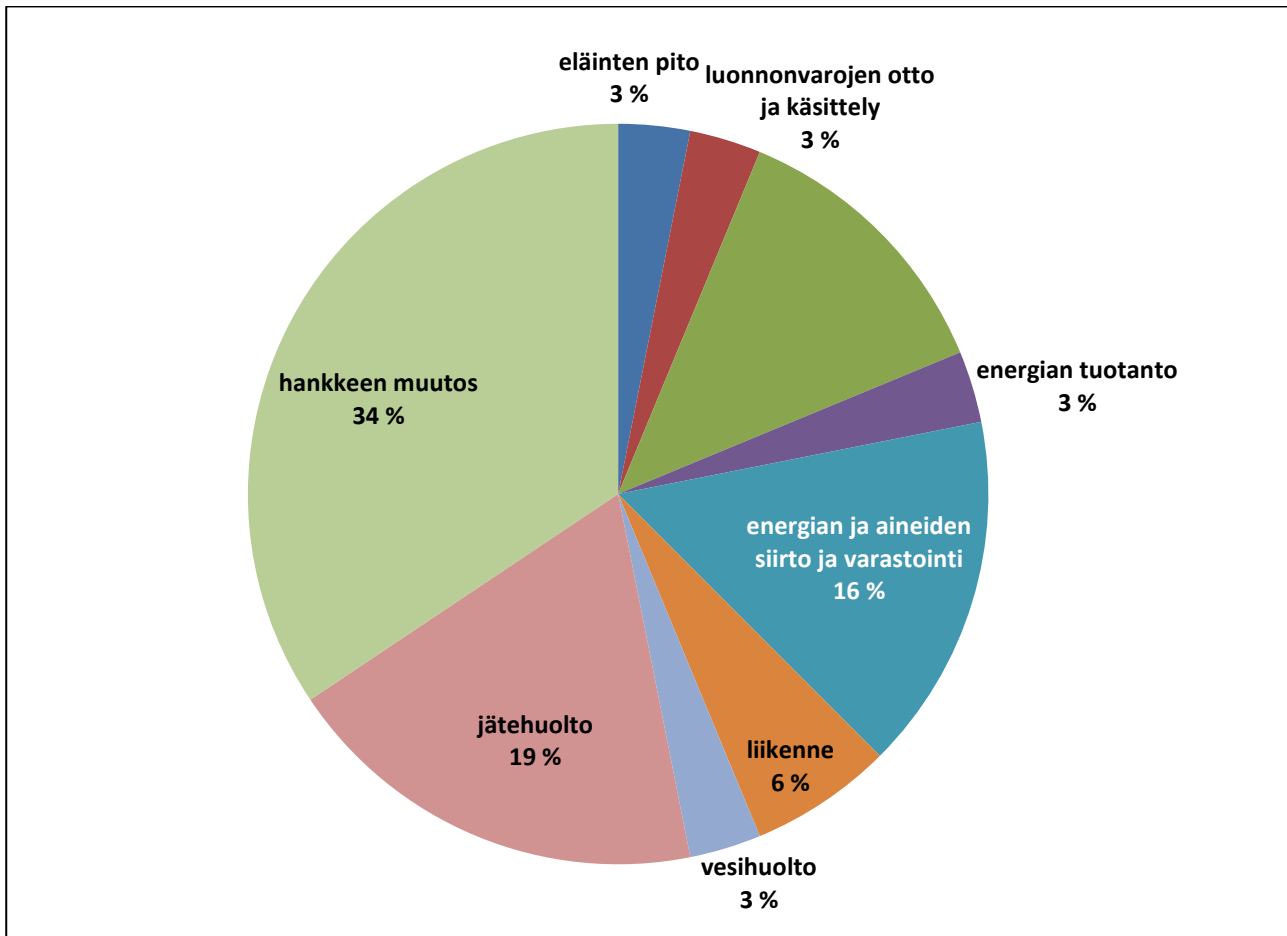

SYKE

Yleisin hanketyyppi vuosina 1994–2018 on ollut jätehuolto (184 kpl). Neljä muuta yleisintä hanketyyppiä ovat olleet energian tuotanto (164 kpl), luonnonvarojen otto ja käsittely (149 kpl) ja hankkeen muutos (141 kpl). Harvinaisimmat hanketyypit ovat yksittäistapaus (5 kpl), metalliteollisuus (3 kpl), metsäteollisuus (5 kpl), vesistön rakentaminen ja säännöstely (11 kpl), vesihuolto (17 kpl) sekä eläinten pito (13 kpl).

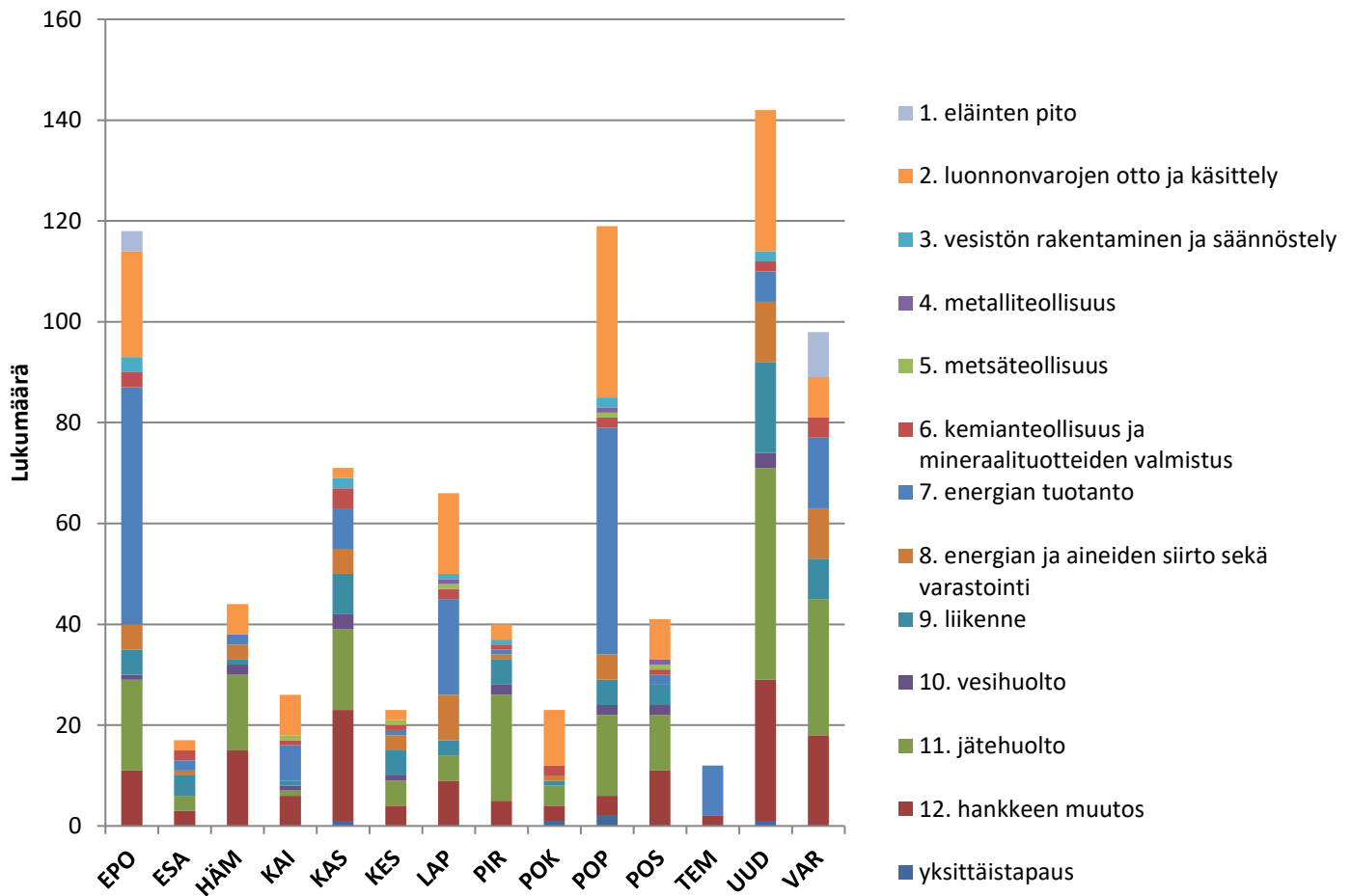

Kuva 2: Vuosina 1994–2018 vireille tulleet YVA-menettelyt hanketyypeihin.

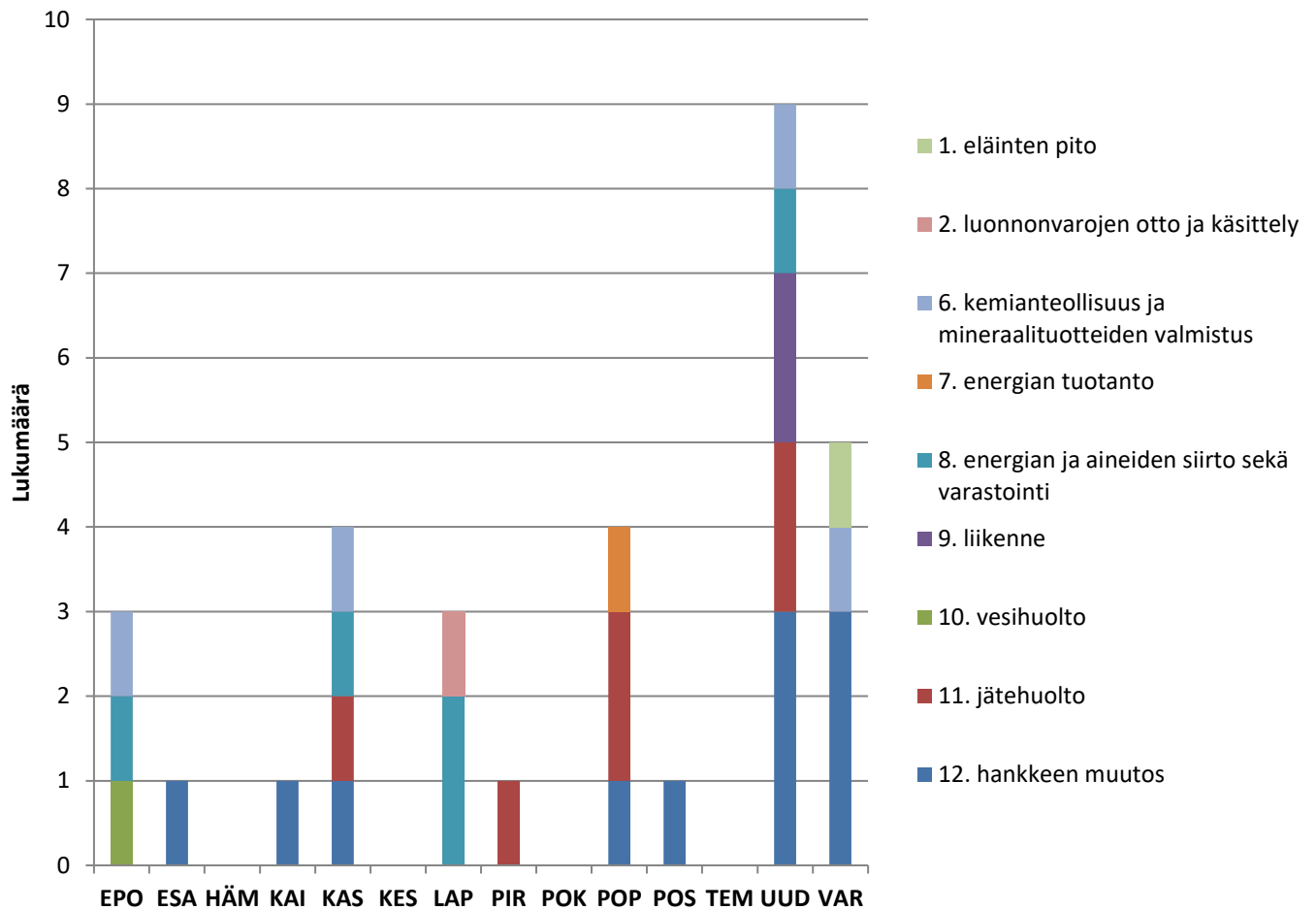
Kuva 3: Vuonna 2018 vireille tulleet YVA-menettelyt hanketyypeittäin.

Vuonna 2018 tuli vireille 32 YVA-menettelyä (kuva 3). Yleisin hanketyyppi oli hankkeen muutos (11 kpl). Muut yleisimmät hanketyypit olivat jätehuolto (6 kpl), energian ja aineiden siirto sekä varastointi (5 kpl) sekä kemianteollisuus ja mineraalituotteiden valmistus (4 kpl).

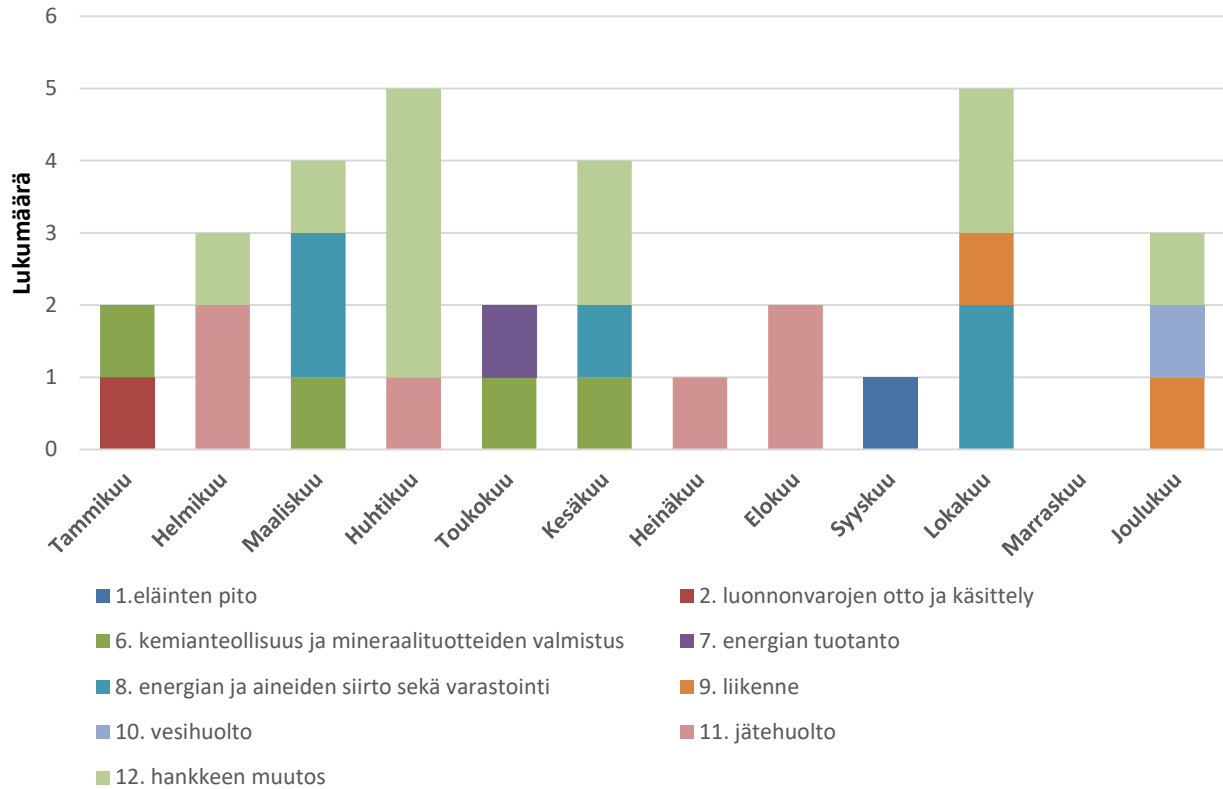
Kuva 4: Vuosina 1994–2018 vireille tulleet YVA-menettelyt yhteysviranomaisittain.

Eniten YVA-menettelyitä on tullut vireille Uudenmaan (142 kpl), Pohjois-Pohjanmaan (119 kpl), Etelä-Pohjanmaan (118 kpl), ja Varsinais-Suomen (98 kpl) ELY-keskuksissa. Vähiten YVA-menettelyjä on tullut vireille Etelä-Savon (17 kpl), Pohjois-Karjalan (23 kpl), Keski-Suomen (23 kpl) ja Kainuun (26 kpl) ELY-keskuksissa. Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) on toiminut yhteysviranomaisena ydinenergiահankkeissa (12 kpl).

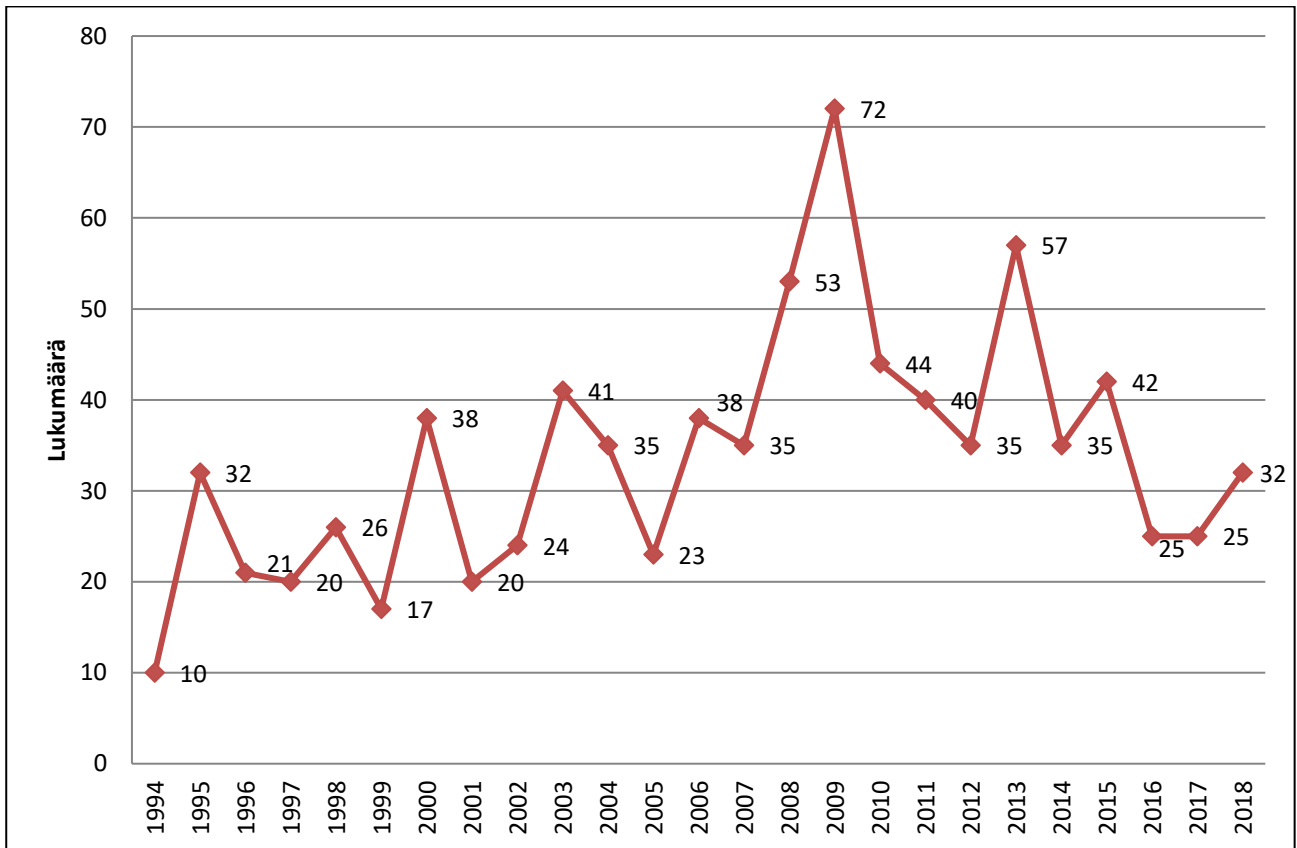
Kuva 5: Vuonna 2018 vireille tulleet YVA-menettelyt hanketyypeittäin ja yhteysviranomaisittain.

Kuvassa 5 on vuoden 2018 aikana vireille tulleet YVA-menettelyt hanketyypeittäin ja yhteysviranomaisittain. Vuonna 2018 eniten YVA-menettelyitä tuli vireille Uudenmaan ELY-keskuksessa (9 kpl), Varsinais-Suomen ELY-keskuksessa (5 kpl), Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksessa (4 kpl) ja Kaakkois-Suomen ELY-keskuksessa (4 kpl). Hämeen, Pohjois-Karjalan sekä Keski-Suomen ELY-keskusten alueilla, eikä Työ- ja elinkeinoministeriön ohjauksessa käynnistynyt yhtään YVA-menettelyä.

Kuva 6: Vuonna 2018 vireille tulleet YVA-menettelyt hanketyypeittäin kuukausikohtaisesti.

Kuvassa 6 on esitetty hanketyyppi- ja kuukausikohtaiset tiedot YVA- menettelyjen vireilletulosta vuonna 2018. Eniten hankkeita tuli vireille huhtikuussa ja lokakuussa (5 kpl). Marraskuussa ei tullut vireille yhtään YVA-menettelyä. Vireilletulokuukausina hiljaisia olivat myös heinäkuu ja syyskuu, jolloin molemmissa vireille tuli vain yksi hanke.

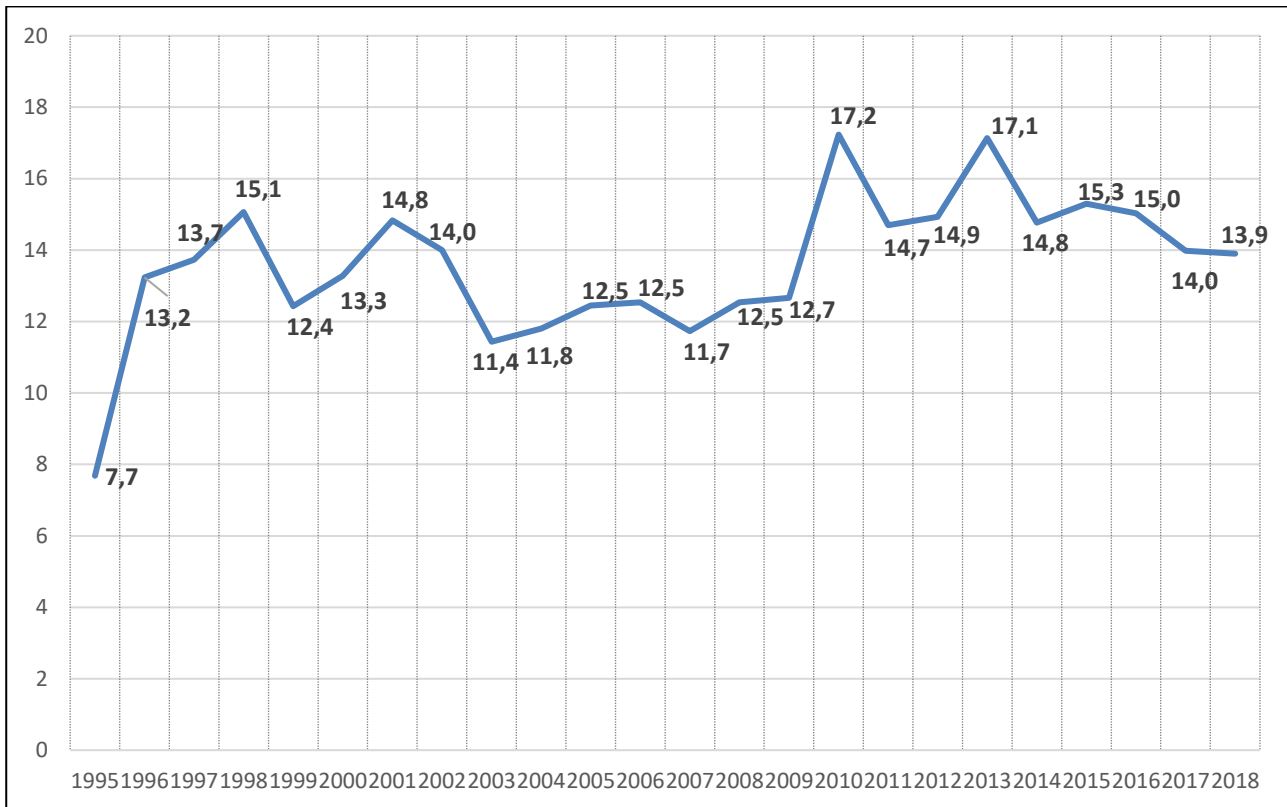
Kuva 7: Vireille tulleiden YVA-menettelyjen määrät vuosittain.

Kuvassa 7 on esitetty vireille tulleiden YVA-menettelyiden kokonaismäärä vuosittain. Eniten hankkeita on tullut vireille vuonna 2009, jolloin niitä käynnistyi yhteensä 72 kappaletta. Sen jälkeen vilkkaimpia vireilletulovuosia ovat olleet vuodet 2013 (57 hanketta), 2008 (53 hanketta), 2015 (42 hanketta), 2010 (44 hanketta) ja 2003 (41 hanketta).

Vuosina 1994–1999 hankkeita tuli keskimäärin vireille 21 kpl vuosittain.

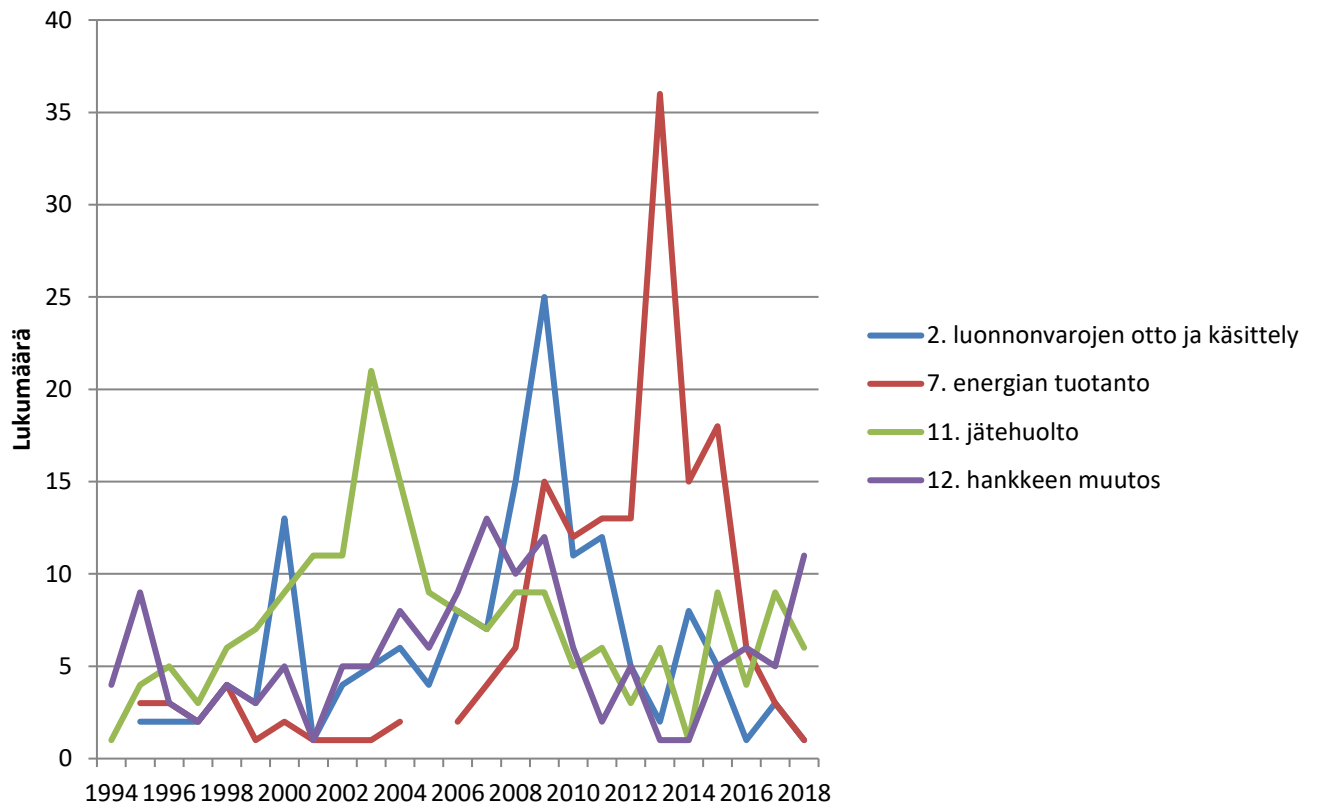
Vuosina 2000–2009 hankkeita tuli vireille keskimäärin 37,9 kpl vuosittain.

Vuosina 2010–2016 hankkeita tuli vireille keskimäärin 37,2 kpl vuosittain.

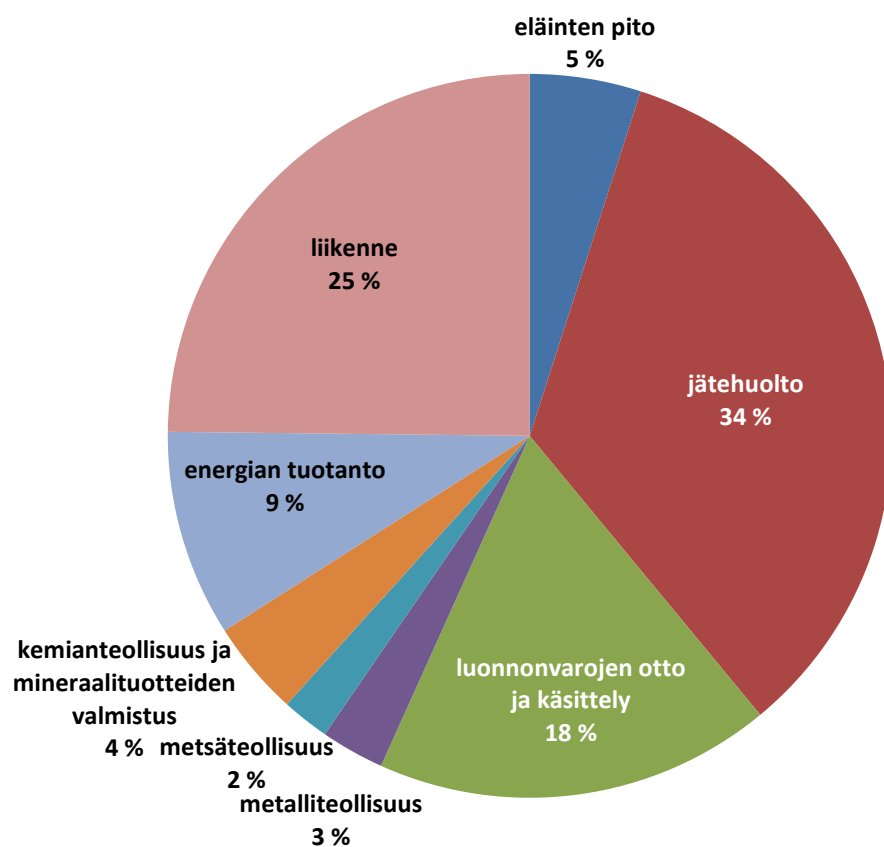
Kuva 8: YVA-menettelyiden vireilläoloaikojen mediaani (kuukautta) päättymisvuoden mukaan vuosina 1995–2018.

Kaikkien vuoden 2018 loppuun mennessä päättyneiden YVA-menettelyjen vireilläoloajan mediaani on 13,8 kuukautta. Vuonna 2018 päättyneiden hankkeiden (32 kpl) mediaani on 13,9 kuukautta (kuva 8). YVA-menettelyn kesto korreloi enemmän hanketyypin kuin yhteysviranomaisen kanssa.

Kuva 9: Neljän yleisimmän hanketyypin kehitys vuosina 1994–2018.

Kuvassa 9 on esitetty neljän yleisimmän YVA-asetuksen hankeluettelon hanketyypin vireilletulomäärissä tapahtunut kehitys vuodesta 1994 alkaen. Hankkeiden muutokset olivat viime vuonna suurin hanketyyppiluokka.

Kuva 10: Vuosina 1994–2018 käynnistyneiden muutoshankkeiden YVA-menettelyt (yhteensä 141 kpl).